

TOVERI

Lännen suomalaisen työväen äänenkannattaja, ilmestyy Astoriassa, Oregon, joka päivä paitsi sunnuntaina.

TOIMITUSKUNTA: W. N. REIVO, SULO SYVANEN, ADOLPH SALMI, ALEX SEVO.

TOVERI (THE COMRADE)

The organ of the Finnish workers in the Western states. Published daily, except Sunday, at Astoria, Ore., by the Western Workers' Publishing Society.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the postoffice at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

Ilmestysmaksu 60 senttiä tuonna. Kuluksa ja viikkolomakkeet \$1.50 kertaa, \$3.00 kolme kertaa tavallista kokoa ja suurempia ilmoitukset tilan mukaan.

Syntyä- ja nimenmuutosilmoitukset \$1.00 kertaa, \$2.00 kolme kertaa, tavallista kokoa. Kuolemanilmoitukset \$1.50 kertaa ilman värsyä ja 50 senttiä lisämaksua jokaisesta värsyistä ja kiitoslauseista.

Haluetaan tiedot, korkeintaan 30 sanaa, 50 senttiä kertaa, kolme kertaa \$1.00. Naima- ja avioeroilmoitukset, korkeintaan 75 sanaa, \$2.00 kertaa, kolme kertaa \$3.00. Suuremmista yhteisilmoituksista tilan mukaan.

Kiitoslauseita tilan mukaan 60 senttiä tuonna.

Paikkakunta-ostusilmoitukset 60 senttiä tuonna.

Advertising rates, 60 cents per inch. Special discount is allowed for large and copy-timous advertisements.

TOVERI, BOX 99, ASTORIA, ORE.

TILAUSHINNAT

Yhdysvalloissa ja Canadassa: Yksi vuosikerta... \$5.00 6 kuukautta... \$3.00 3 kuukautta... \$1.50 1 kuukausi... \$0.60

Suomen ja muualle ulkomaille: Yksi vuosikerta... \$8.00 6 kuukautta... \$4.25

SUBSCRIPTION RATES: In the United States and Canada One year... \$5.00 Six months... \$3.00 Three months... \$1.50 One month... \$0.60

Huoneisto sijaitsee 10:n ja Duane katujen kulmassa. Telefoni: konttori 365, toimitus 832.

— Laillisen juhlapäivän takia ei Toveri ilmesty huomenna.

Toverin puolustusrahasto

Table with names and donation amounts for the Toveri defense fund. Includes names like Wm. Wirta, Lovisa Jarvinen, Emma Peterson, etc.

TACOMA, WASH.

Table with names and donation amounts from Tacoma, Washington. Includes names like W. A. Hill, A. Kipinä, John Stenvall, etc.

Välipaloiksi

Uusia tarkastuksia.

Kuten jo uutisissa on kerrottu, toimitettiin Toverissa tarkastus jo toistamiseen. Tällä kertaa esiintyivät tarkastajat kuten "gentlemanit" voi odottaa toisin sanoen he esiintyivät kuten sivistyneen kansan ja hallituksen edustajat ainakin. Liikkeenhoitajame, jolle esittivät tarkastusmääräyksenä, oli vakuuttanut, että meillä ei ole heiltä mitään salattavaa, että heillä on oikeus tarkastaa mitä he haluavat. Kun tarkastajat olivat käyneet läpi kirjavaraston, tarkastaneet johtokuntamme pöytäkirjat ja kirjesäiliöt, niin he olivat löytäneet todeksi liikkeenhoitajamme vakuutuksen, että liikkeemme ei ole sekaantunut asioihin joista heille oli ilmoitettava ja tehty. Viranomaiset näet liikkuvat vitsien ilmoitusten perusteella, tutkivat missä määrin ilmoitannot liyvät yhteen tosiasioiden kanssa.

Kun kaikki on ympäri käyty niin nuo suomalais-saksalaiset santarmisielut saanevat pitkän nenän lätettävin ja likaisen toimintansa tuloksista. Näillä san tarmisieluilla oli sangen loistava menestys ryssäisen ihmishallituksen turvissa, sillä siellä riitti pelkkä ilmoitanto syytöksi. Siksi nämä nilviäiset aina saivat omat tekonsa syytetyksi toisten niskan, kuten näidenkin ihmisten pohjimmaisena tarkotukse- na näyttää olevan.

Yhdessä seikassa nämä nilviäiset omistuvat ja se on, ne saavat kustannuksia liikkeellemme oikeuskulujen muodossa. Mutta

Table with names and donation amounts. Includes John Pelto, E. Finberg, A. Asp, etc.

SEASIDE, ORE.

Table with names and donation amounts from Seaside, Oregon. Includes Mrs. Lizzie Kari, Miss Elizabeth Kari, etc.

HOQUIAM, WASH.

Table with names and donation amounts from Hoquiam, Washington. Includes Mrs. Chas. Ashlock.

EVERETT, WASH.

Table with names and donation amounts from Everett, Washington. Includes John Luoma, M. Laitinen, V. Luoma, etc.

SVENSEN, ORE.

Table with names and donation amounts from Svensen, Oregon. Includes Mrs. Briita Turja, Matti Pelto, etc.

Työpakosta työttömyyteen

Tuskin milloinkaan on yhteiskunta siirtynyt toisesta äärimmäisyydestä toiseen niin äkkiä kuin nyt, jolloin vielä äsken voimassa ollut työpakkolaki aivan kädenkäntäessä näyttää muuttuvan työttömyyspakkoksi.

Tee työtä tai taistele-määräys on poistettu, mutta sen tilalle ei ole tullut määräystä: tee työtä jos haluat, tai ole työttöä jos haluat, vaan hirvittävä työttömyys nosleele nyt jo päätään.

Mahdollista on, että tuotantolaitosten järjestäminen rauhanajan vaatimuksien mukaisesti ai-

heidän ilonsa liikkeen lopettamisesta on ennenaikainen, sillä valteunut työväestö — voimpe sanoa koko suomalainen työväestö — on mukana näitä nilviäisten konnaantöitä vastaan taistelemaan. Valteunut työväestö seisoo kuin yksi mies tukien lehtä, e' ainoastaan nimellisesti, vaan ai neellisestikin silloin kun tuke- tarvitaan. Sepä se saa nämä pa- pin kauhantaan pukeutuneet su- det ulvomaan äänensä käheäksi.

He ovat nähneet, että heti kur syytösjuttu tuli tunnetuksi, tove rit olivat valmiit antamaan apu- ansa. Heitä näyttää sapettavan se, että alkoi ilmiantua nimiä Toverin toimituslupaa kulkmaan ja nimien yhteydessä aina lah joitussumma \$5.00 ja minkä mi- koin on ollut tilaisuudessa mer- kitsämään. Nämä puolustusa- haastoon tulevat varat ovat niitä nauvoja, joilla santarmisielujen kiristyt nauvataan. Tämä nauva varasto ei ole vielä kaikki tullu- Toveriin, mutta näyttää siltä, et- tä kaikkialla ovat toverit muka- na ja tekevät voitavansa.

Kaikkina aikoina on valteutu- nut työväestö aina kyennyt tako maan tuollaisia sielukirstujen nauvoja riittämään asti. Nykyi- sin se kykenee myöskin. Työ väestön omistamisessa liikkeissä e- keljuilla, vaan asiat ovat avonai- set. Se tahtoo sanoa, että työ väestö tukee omat liikkeensä Niissä ei liikkeen nimen muu tokkille hankita varoja jättämäl- lä velat maksamatta, kuten eräl- lä näyttää tapa olevan. Tämä asioiden avonaisuus se onkin yö- lepäkon tavoin liikkuville ihmisi- nen seikka. Näissä puolustusa- haastoon kootussa varoissa he näkevätkin jo salakirjoituksen sei- mällä, joka näyttää kammotta- van, salakirjoituksen, jossa he lukevat tuomionsa.

heuttaa Amerikan historiassa en- nen kuuluttamaton työttömyys- ja pulakauden. Sotateollisuus, jonka palveluksessa on ollut mil- joonia työläisiä, lakkasi yhtä- kättä, jättäen työläiset työttömiksi, ja siihen tulevat vielä lisäksi ar- meijasta pois lasketut sotilait, joiden lukumäärä on satojatu- hansia, jopa miljoonia.

Sodan aikaessa oli täällä an- kara teollisuuspuola, työttömyy- tä kaikkialla, soppakeittoja mel- len jokaisessa suuremmissa kaupungeissa, eikä työtä missään. Sitte tuli sotateollisuus ja vaik- ka kysyntä oli heti vilkas, niin otti sittenkin toista vuotta, en- nenkuin tuotantolaitokset olivat järjestetyt sotateollisuuden tar- peita vastaaviksi. Nyt on jälleen välttämätöntä järjestää tuotan- tolaitokset uudelleen. Samat ko- neet jotka tuottivat kivääreitä, kuuluruiskuja, pistimiä, räjähdys- aineita ja "tänkejä", eivät voi tuottaa maanviljelysvälineitä ja muita rauhanajan tarpeita. Eik- kä niitä aleta edes muuttaa toi- senlaisiksi ennenkuin kysyntä te- kee sen pakolliseksi. Missä mää- rässä sellaista kysyntää nyt on, ei ole kenenkään tiedossa. Kua- kan ei voi varmuudella sanoa, mitä tulevaisuus tuo mukanaan.

Kaikkialla on epävarmuutta, kaik- kialla odotetaan ja toivotaan pa- rasta, mutta kansainväliset suht- eiset ovat vielä pitkän ajan sel- laiset, että vakiintuneisiin oloi- hiin ei päästä.

Länsirannikon äsken niin vil- kas teollisuuselämä on jo vinhaa vauhtia lamaanumassa. Suur- kaupunkiksi pyrkineet kalakylät ovat saamassa jälleen entisen maalaisleimansa, puutavarteolli- suudesta ovat ainakin sanoma- lehdet jo erottaneet kymmeniä tuhansia työläisiä ja laivateolli- suus — mikäli puulaivat ovat kysymyksessä — on hiljenemäs- siä. Tuhansia miehiä on jo vä- hennetty, kaikki naiset pantu pois työstä ja työsuhteita kiris- tetyt.

Ja kaikesta tästä on summien summuna ankara työttömyys. Elinkustannukset ovat niin hui- kean kalliit, että jos olisikin jo- lakin sata dollaria taskussa, niin sillä ei elä kaukautta pitempää aikaa. Viidellä sadalla — jonka verrattain harva työläinen omis- taa — ei elä talven ylitse aina- kaan sellaisessa paikassa kuin on Astoria, edes yksinäinen mies, puhumattakaan perheestä. Mit- tä tännekin on tullut satoja työ- läisiä aina äärimmäisestä idästä saakka, toivossa näuttää lännen

Pilatus.

Pilatus — muutama tuhatkun ta vuotta sitten — oli mahtava mies alamaistensa keskuudessa. Hän joutui kerran langettamaa- tuomion syyttömyksiä vainotulle. Tämän jälkeen hän lausui:

"Viaton olen minä tämän van- hurskaan vereen", sekä merkitsi siitä pesi käteensä.

Täällä Astoriassa ilmestyy yk- si suomalainen lehti-pahanen jonka virallinen nimenä on "As- torian Sanomat". Tämän lehti- pahasen herroja näyttää paha- omattuno vaivaavan hirveästi j- he ilmaisevat sen seuraavilla sa- noilla:

"Tahdomme Toverille huo- mauttaa, että me emme ole missään tekemisissä teidän kirjakauppanne tarkastuksen kanssa. Tahdomme vieläkin huomauttaa, että se ei ole meidän symme, jos Ameri- kan hallitus vihdoon saa si- mänä auki näkemään, mi- tä ne toverit oikein tulivei- vaavat. Kärsikää nahoissan- ne ja antaka meidän olla rauhasa, sillä me emme tah- do olla missään tekemisissä "toverien" likaisen pyykir- kanssa."

varallisuudesta, ostanee täällä- tontin ja rakennusaineet ja ra- kentaneet asunon itselleen, kun ei mitään muuta asunonsaan- nin mahdollisuutta ole ollut ole- massa. Mikä on nyt näiden koh- tala, kun työt loppuvat?

Työttömyys ja näkiintyminen. Millä velkaantunut ja varaton työläisperhe siirtyy edes pois paikkakunnaltakaan. Seuraukse- na siitä täytyy olla palkkojen laskeminen, sillä ainahan ahaat riistäjät osaavat käyttää työläis- ten hätää hyväkseen, laskien palkkoja, saadakseen sitä enem- män voittoja.

Asuntoontentien välittäjät ovat "ansainneet" kymmeniä tuhan- sia dollareita tonteilla, joista tus- kin ovat maksaneet senttiäkään. Maksuehdot ovat esitetyt työläi- sille halvoiksi, eivätkä kai ne äskeisiin oloihin verraten niin raskaita olisikaan, mutta mistä

Työmiehen Joulu

on painettu. Niin pian kuin sitomis- työ, joka vielä vaatii hieman aikaa, on loppuun sooritettu, on julkaisu Valmis lähetettäväksi maailmalle. Niiden, jotka vielä eivät ole Työ- miehen Jouluä tilanneet, on tehtävä tilauksensa nyt heti, sillä viivyte- mistä voi olla seurauksena se, et- tä jää sattuman varaan julkaisun sa- mien nähdessä. Työmiehen Jouluä hinta on 35 senttiä. Sitä voi tilata kaikkialta asiamiehiltämme tai suoraan konttoristamme-kin ellei nimittäm- ole tilaisuudessa tapaamaan asiamiehim- me. Ulkoasuitaan on julkaisu

hauskun näköinen virallisine kansineen ja runsaine kuvituksineen—kuvien lukumäärä nou- see puoleen sataan! Paperi on pa- rempi kuin viime vuonna, mikä sek- ka luonnollisesti myös osaltaan on auttanut painotyon onnistumista var- sinkin kuvien painamisessa nähden.

Sisältö käsittää 49 siv. tekstiä ku- vineen; ilmoitusala on supistettu seit- semän sivuun, lukuunottamatta kan- si-ilmoitusta. Sisältöuutelo on seu- raava:

Ihmiskunnan ylösnousemus, julkai- sun toimituksen lyhyt kirjoitus nyky- hetken suurimpien kysymysten joh- dosta.

Tavallista suuremman haidan par- tailla, kirjoittanut Kalle Riisanen. Samalla kuin kirjoitus tulkitsee ni- tä tunteita, joita luokkoveriemme taistelu Suomessa ovat meissä he- rittäneet, kuvaa se erikoisesti Suo- men suurinman teollisuuskaupungin, Tampereen, proletariaatin valtavana nousua ja traagillista kohtaloa tais- telussa vihollista vastaan, joka saa tuuaan suurvalian sotavoimaukseensa muodostui ylivoimaiseksi. Kirjoituk- seen liittyy kaksi piirrosta, toinen

Joulujulkaisu.

Tällä vuodella näyttää olevan erikoinen menekki kaikilla joului- julkaisuillamme, niin kertova konttorihenkilömme. Tilauksia tulee yhtenäin kalenterille, Työ- miehen Jouluille ja Lasten Joulu- le. Koittorihenkilömme jo pel- käävät, että painokset loppuva kesken kaikista näistä julkaisui- sta, sillä etukäteen eivät kaik- kialta julkaisuja ja kun tilaukse- jäävät myöhäemmiksi, niin ei ar- vata näitä myöhäempiä tilaaji- varten ottaa kylliksi suurta pai- nosta ja siitä johtuu, että pain-okset voivat tällä vuodella lop- puu kesken.

Yleensä joului- ja kaikille muil- lekin tilapäisjulkaisuille olisi e- duullista, että tilaukset annetta- siin aikanaan, ettei painoksia ot- taessa tarvitseisi aivan umpimäh- lään menetellä.

Minua on pyydetty huomaut- tamaan kaikille, että huolehtisi- vät siitä että tilaukset tuleva joulujulkaisuille aikanaan sisäl- le, että vielä voidaan korvata se mi- tä "korjattavissa on painosten suu- ruuteen nähden.

ottaa työtön työläinen alhaiset- kaan kuukausimaksut? Ja ellei niitä saa, niin on vaarassa men- nettää vielä asunonsakin, johon on kiinnittynyt satoja dollareita ennen kokoomiaan varoja, kaik- ki nyt lienneet ansionsa ja työ- voimansa iitakausina monien kuukausien ajan.

Saattaa olla, että laivaveistä- möillä toimeenpannut työvoiman vähennykset johtuvat toisistakin syistä, saattaa olla, että nyt uh- kaava lakko panee riistäjät pe- lottelemaan työttömyydellä, mut- ta todennäköistä on, että todel- lista työttömyyttä on tulemassa. Eihän sellaisilla chdoilla kannat- ta laivoja teettää kuin niitä on nyt tehty. Mitä kalliimmiksi ne ovat tulleet, sitä enemmän niis- tä ovat hyötynneet tunnotomat urakoitsijat.

Synkkä on tulevaisuus työläi- sille täälläkin.

MAILMANKATSOMUKSIA

kuvatun "tavallista suurempaa huu- taa" petäjökössä Näsijärven rannalla, toinen aseisiin tarttunutta tehdas- työläisten joukkoa.

Karnevaaliaikana on Eemeli Par- rakesen lupasia jutelmia sirkusseuru- cesta ja silmäkin ilmenevistä luok- kavastakohdista. Kirjoitus on kivi- telyä.

Nils Robert af Ursin. Nimimerk- ki "—" luo lyhyen katsauksen täm- män nykyään maanpakolaisena elä- vän Suomen työläisten taistelussa alusta loppuun saakka uskollisesti mukana olleen taisteluveteraanin elä- mätöyhön. Kirjoituksen liittyy to- verin Ursinin kuva.

Työläistyttö ja makasiinikirjaili- sun on Malssi H:n pirttä kuvaus puotityttöjen elämästä. Kuvittu.

Sokerin tuotanto ja kulutus Yh- dysvalloissa on Wm. Marttilan kir- jotus, joka auttaa meitä sokerin ku- luttajia pääsemään hieman kuuksalle siitä, miksi meille täällä kailla ja haluttua herkkua on annettu niin perin niukoissa annoksissa. Kolme kuvaa.

Kantomäen Pekka on "osuustoimintaruono", kirjoittanut V. T. — ja Mies lapsivoteessa. Kaikkie tun- nettu nimimerkki "A. B. M." kertoo tuossa Kirjoituksessaan erästä mer-killisestä tavasta, joka vanhempina aikoina on esiintynyt monien kanso- jen keskuudessa ja josta tavasta jät- teitä vieläkin tavataan siellä täällä.

Pussijärveläisten osuuskauppaoh- me kaikikkie vastuksissa on K. E. Heikkinen ottanut käsiteltynä alai- seksi, kuvallien niitä huvittavalla ta- valla ja samalla siten, että "pussijärveläisten" kokemuksista voivat ottaa oppia ne, jotka kokematomi- na ja heidän osuustoimintakäsityk- siin lihtevät osuustoimintayrityksiä perustamaan.

Naisen entisyys, suomentanut Ida

Jouluonnittelut.

Yleensä jo monia vuosia on noudatettu tapaa, että toverit eri paikkakunnilta ilmoittavat Tove- rissa joului- ja uuden vuoden on- nitelunsa toisilleen. Tällä vuo- della tulee Toveriin ja Toverit ta- run entistä enemmän näitä on- nitelujia, niitä on jo runsaasti saapunut konttorimme eri tahoi- ta lukijakuntamme keskuudesta

Nämä joului- ja uuden vuoden onnitte- lut ovat mielenkiintoisia Niiden avulla näkevät tuttava- — joiden kanssa ei tule otta- kirjevaihdossa — missä nämä vanhat tultavat nykyisin oleke- levat.

Toinen ja ainakin yhtä tärkeä puoli näillä onnitteiluilla on se että niiden avulla annetaan tun- tuvaa avustusta lehdellemme Kaksikymmentä viisi ja viisikym- mentä senttiä, eikä dollareita paljoa "kauntau" yksilön tasoksa, mutta kun niitä tulee satoja jopa tuhansia, niin niillä varmen- netaan lehtemme taloudellista puolta tuntuvasti nämä ahtain- aikoina.

Kauppi. Se on kertomus, jonka pää- henkilöinä on rikas kauppias ja hä- nen liikkeensä palveluksessa ollut tyttö ja kuvallaan siinä vallitsevien käsitysten omutaisuutta arvostelaa- sa miesten ja naisten "menneisyys- tä". Kirjoitukseen liittyy kolme ku- vaa.

Yucatan, Mexican sosialistinen val- tio, on Henry Askelin erikoisen mie- lenkiintoinen selostus sosialisten täydellisestä voitosta eräässä Mexi- con kuuluvassa valtiossa. Kirjoituk- seen liittyy kartta, josta käy selvi- le tämän sosialistien hallitseman val- tion maantieteellinen asema. Myös julaistaan kirjoituksen yhteydessä viisi kuvaa, jotka ovat otetut sano- tuun valtion julkaisemasta "Punases- ta Almanakasta" (El Almanac Rojo), mikä julaistaisiin ilmestyy sosialis- tien ratkaisevan vallivonon kunni- taksella. Tiedonantolaitoksia hal- lussaan pitävät kapitalistit ovat pi- täneet huolen siitä, että tuosta mie- lenkiintoisesta tapauksesta ei ole näi- hin saakka päässyt tähän naupuri- maahan pujahtamaan juuri minkään- laisia tietoja.

Ne juhliivat, runo, kirj. Heikki Vä- lilälmä.

Maitman eteläisin kaupunki on W. N. Reivon lyhyt kuvaus eräistä maantieteellisen asemansa puolesta ja muutoinkin huomiota ansaitsevista kaupungeista, jonka nimeä tuskin mo- nikaan muistaa. Kaksi kuvaa.

Proletaariytölle, runo, kirj. Mi- kael Rutanen.

Luokkataistelu on K. Aineen kir- jotuksen otsikkona. Kirjoituksessa selvitetään teoreettiselta kannalta luokkataistelukyösymystä. Kirjoituk- seen yhteydessä julaistetaan viisi ku- vaa.

Himan syyttökö, runo, kirj. Victor Aalto.

"Naisen paikka on kotona", kirj. Lydy Gratchef. Kirjoituksen aiheena on naisten siirtyminen suuremmissa määrässä teollisuuden palvelukseen sodan aikana ja sen seikan vaikutus yhteiskunnallisiin oloihin. Kolme ku- vaa.

Muurmannin rannikko, jota niin u- sein sanomalehtiuutisissa mainitaan, mutta josta itse asiansa monella on sangen epämääräinen käsitys, on ni- min. "K. H:n" kirjoituksen aiheena. Kirjoituksen suhteen julaistetaan kartta sanotusta alueesta sekä puol- kymmentä kuvaa.

Nouse orja, runo, kirj. E. R.—nen.

Miljooneerivrouvan joulupäivälliset raititietokkoloisille on Wilho H:n humoristinen kertomus. Kuva.

Tämän lisäksi on vielä kymmenen kuvaa Venäjältä, joihin kuhunkin liittyy lyhyt selostus. Ne ovat: Kansan pankin eräs haarakonttori Venäjällä. Katu Vladivostokissa. Uutisasutus Siperiassa. Asbestikaivos Uralin vuoristossa. Suuri Siperian maantie. Venäläisten talonpoikia katselemas- sa kotiansa hävitystä. Saksan armeijan "voitot" Itämeren maankunnissa. Maanviljelysvälleet Venäjällä. Maaparon'en vastaus.

Nyt on tosi kysymys elä- mäst ja kuolemasta.

Ainahan sitä tämä ihmis- lapsi saa kamppaila elämän j- kuoleman kysymyksen kanssa pistin lomaan.

Sinä otat kaikki asiat omal- ta kevyeltä kannaltasi, tuumi här- hieman nenästyen.

No, mikä sinut on noin va- kavalle kannalle siten saattanut irvistin väliin.

Etkö sinä sitten tiedä, että lehtemme, kuulitko lehtemme, on päätetty tappaa?

Vankilan hävittäminen vallankun- nospäivinä Venäjällä.

Kansikuva on painettu kahdella vä- rillä. Sen aihe on Suomen luokkas- dasta ja kuvaa se punakartilaisuo- rukaista etuvartiopalkalla. Nimileh- den muodostaa myös koko sivun laa- juinen piirros, jonka aihe on nyky- päivien teollisuusoloista tästä maas- ta.

BETLEHEMIN UNIO.

Californialainen The Tri-City Labor Review kertoo: Betlehem laivanrakennusyhtiön sa- notaan haluavan lupakirjaa omalle pannuseppien uniolle Alamedassa (Cal.). Se tahtoo sanoa, että yhtiö haluaa perustaa oman unionsa. Se ei tykkää ollenkaan sellaisista uniois- ta, joita työläiset perustelevat, ja sik- si se haluaa perustaa union, joka muodostuu sen omista palkkautista henkilöistä ja toimii sen oman silmäläpään alaisena.

Pannuseppien union palkkalisosa- tosta No. 233, joka muodostuu yksin omaan työläisistä, koetetaan saada jonkinlaisilla houkutusilla ja lahjo- jen lupaleimilla kaikki jäsenet eroa maan ja yhtymään yhtiön unioon.

Yhtiön liikkeenhoitaja Tynan kuu- luu haluavan olla union perustavana jäsenenä ja samalla myöskin sen organisaaseerajana.

Jotakin päiviä sitten ilmoitetaan Tynanin sanoneen: "Meidän työ- läisten on perustettava oma unioimme Alamedan, sillä me emme tule kos- kaan saamaan oikeutta Betlehem y-htiön tuon oaklandilaisen union kaut- ta. Yhtiö ei pidä vabääkään koke oaklandilaisesta sakista. Me tarvit- semme oman unioimme, joka on lä- hellä yhtiötä. Niin, minä tarkoitan lähettä tätä työpaikkaa, enkä sitä mi- tä te lurjukset tarkoitate."

Etikä ajatus yhtiön silmälläpidon alaisesta unioista ole pahakaan. Sen virkailijollahan olisi silloin vapaa pääsy työpaikalle, työläisillä olisi täy- dellinen määräysvalta kaikkien mi- hin suhteisiin, paitsi paikka- ja työ- suhteisiin.

Sellaiset tiedot että Bethlehem y-htiö olisi vastustavalla kannalla kaik- kien unioihin nähden, ovat valla- ntuesta temmattuja, se vastustaa ai- noastaan sellaisia unioita, jotka aset- tuvat vastustamaan yhtiön toimenpiteitä kuten esim. tämä nykyinen palkkalisasto No. 233. Unioitten suurien epäkohtia nykyään, varsinkin tämän pannuseppien palkkalisaston on se, että ne muodostuvat työläi- sistä. Mutta nyt näyttävät työntee- täjätkin huomaavan, että siihen on syy heissä itsessään. Alamedan lai- vaveistämöyhtiö ainakin on jo huo- mannut työläisten muodostamien unioitten vaarallisuutta ja aikoo nyt perustaa oman itsenäisen unionsa.

Yhtiön heillä huolenpito näyttää ulottuvan muhinkin työläisiin, sano- taan. Useat niistä ovatkin erheily neet liittymään pannuseppien unioon Niille haluaisi yhtiö hankkia yleis- järjestön lupakirjan, rakentaa niille Alamedan päämajan, jossa miehille tarjottaisiin tilaisuuksia pelata kasinaa ja muita pelejä ja jarrottaisiin niin paljon "sooda"-vettä kuin vain halu aisivat.

Yhtiön hommien suurena vastuk- sena on kuitenkin se, että vain har-

"sanomalehti" on vissi määritel- mää painotuohteesta, johon määri- telmään emme voi sovittaa paikk- kakunnallemme kuin yhden ai- non suomalaisen painotuohteen ja se on Toveri. He ovat siis valla- n oikeassa, meillä on vaan yksi sanomalehti. Jos esimer- kiksi menet ja kysyt oikealta as- torialaiselta keneltä hyvänsä, niin he vakuuttavat tämän kysymyk- sen todeksi, totuus ei näet pala- tulleksakaan, vakuuttavat papit ja äksipä ole huolehtia, ei ainona lehtä voi tappaa.

Mene nyt ystäväiseni rauhas- sa kaikkeen maailmaan ja sanc- tämä totuus niille jotka eivät si- tä vielä tiedä, ja siinä näet että jokainen suomea puhuva as- torialainen lukee ja taas tätä ai- noaa lehtä.

Ulkopuolisille

voin tässä yhteydessä mainita kun te nyt olette tulleet vakuu- tetuksi siitä, että Astoriassa, ju- ka on lännen suomalaisten pää- kaupunki, ei ilmestyy muuta kuin yksi ainoa suomalainen sanoma- lehti, niin alkaa alko huomopia kun astorialaiset, vaan jokainen ottakaa kunniaitehtäväksenne nyt ennen joulua — tarkoitan joku- nen Toverin lukija — hankki- talle ainoalle lehdellelne yhden uuden tilauksen. Mihin tämä johtaa? Se johtaa siihen, että jokainen uusi Toverin tilaus pois- taa pimeyttä kansalaistemme kes- kuudesta päästään auringon sä- teet vapaasti vaikuttamaan, ja silloin, niin silloin, päivänvalo pelkäävät nilviäiset kuoleutuvat pois. Ja "herran aurinko" saa vapaasti paistaa matalimpaankin majaan.

Ystävyydellä Antinpoika.